

Jutlus P, 16.09.18 Nõo kirikus kell 11.00 ja Rannu kirikus kell 14.00, 16. pühapäev *post Trinitatis*

Lektsioonid: Js 26:12–14, 19; Jh 5:19–21

Pihikõne: Mk 16:8

Jutlus: Fl 1:18b–26

Laulud: 330 (1–5); 354 (1–5, 6); 338 (1–4); 113 (1–3)

Kuid tahan ka edaspidi rõõmustada, sest ma tean, et see tuleb mulle päästeks teie eestpalve ja Jeesuse Kristuse Vaimu abi kaudu minu ootust ja lootust mööda, et ma ei jää häbisse milleski, vaid et – nagu alati, nii ka nüüd – Kristus saab täiesti avalikult ülistatud minu ihus, olgu elu või surma läbi. Jah, mulle on elamine Kristus ja suremine kasu! Aga kui ihus elamine toob mu tööle vilja, siis ma ei tea, kumba valida. Mind paeluvad mõlemad. Ma himustan siit lahkuda ja olla Kristusega, sest see on väga palju parem, ent ihusse jäämine on vajalikum teie pärast. Ja selles veendunult ma tean, et jään elama ja jään teie kõikide juurde teie usu edenemiseks ja rõõmuks, et teie kiitlemine Kristuses Jeesuses rohkeneks minu kaudu selle tõttu, et ma tulen tagasi teie juurde.

Tänase jumalateenistuse teema kirikukalendri järgi on „Jeesus annab elu“. Millise elu? Kas maise või taevase?

Et niimoodi tõepoolest küsida saab, põhjendab meie tänase kirjakooha autori apostel Pauluse käekäik. Paulus on Filippi-kirja kirjutades vangis (pole täpselt teada, kus, kas Roomas, Kaisareas või Efesoses, ent see polegi antud juhul tähtis) ja tal pole täit kindlust, kas ta üldse eluga pääseb.

Paulus tundis Jeesuse väge ja teadis, et Jeesus võib talle elu anda. Kuid Pauluse jaoks pole tähtis, millise elu – kas maise või taevase. Talle on kõige tähtsam see, et ta saab olla koos Jeesusega. Just seepärast ütleb ta: „Jah, mulle on elamine Kristus ja suremine kasu!“ Paulus teadis, et kui ta jääb elama siin maises elus, siis selleks, et kuulutada evangeeliumi Jeesusest Kristusest. Kui ta aga peaks surema, siis on tema vaev lõppenud ja ta saab olla koos Kristusega igaveses elus.

Ning Paulus ei oska valida (tegelikult tal ju valikut polnudki, kuid ta näib väljenduvat retooriliselt – justkui valikut omades). Kui ta jääb elama maises elus, siis ta saab töötada Kristuse koguduste heaks ja asuda maises Kristuse ihus, kirikus. Kui ta pärib igavese elu, siis on ta niikuinii Kristuse juures.

Kuid tema kui vangis pärast muretseva Filippi koguduse lohutamiseks – seega ligimesearmastusest kantuna – kinnitab ta kogudusele, et on veendunud: ta jääb elama selles maailmas ja kohtub peagi oma armsate usukaaslastega.

Kõigil inimestel pole aga sellist usku nagu apostel Paulusel. Kui nad satuvad surmaohtu, siis nad teevad kõik, et sellest pääseda. Tavaliselt inimene ju ei mõtle ahistuse ajal sellele, milline on tema roll selles elus. Milleks Jumal on talle elu andnud ja kas ta saab seda ligimeste heaks kuidagi kasutada. Ta põgeneb surmaohust võimalikult kaugele. Ja kui temas on veidi usku Jumalasse, siis ta palub, et Jumal annaks talle elu – veelgi elupäevi selles maailmas.

Neil päevil, septembri teisel poolel meenutame 74. aasta taguseid raskeid aegu. Käimas oli II maailmasõda ja kuu aega tagasi olid lõppenud verised lahingud Sinimägedel. Eesti inimesed, kes olid aastail 1940–41 kogenud Eesti Vabariigi langemist ja Nõukogude Venemaa ränki repressioone eesti rahva kallal, püüdsid põgeneda pärast paariaastast Saksa okupatsiooni lähenevate Vene vägede hirmus.

Põgeneda kuhu? Loomulikult kaugemale ohust. Jättes maha oma kodu ja vara. Püüti põgeneda Rootsi ja Saksamaale. Öeldakse, et tänu Sinimägedes paar nädalat toimunud lahinguile hoiti ära nõukogude vägede kiire pealetung Kirde-Eestist ja seetõttu õnnestus u 100 000 eestlasel Läände pääseda.

Kuid ei tasu arvata, et ülejäänud leppisid saatusega ega püüdnudki põgeneda. Mu isa, kes nende sündmuse toimumise ajal oli u 10,5-aastane, liikus koos vanematega põgenikevooris Tartu lähedalt Haapsalu poole. Käes olid augusti lõpupäevad 1944. Mu isa kirjutab nii: „Kas hirmust või massipsühhoosist haaratuna liikusime ikka lääne poole. Tegime peatusi ja ööbisime mahajäetud majades, kust inimesed olid juba põgenenud. Ühes talus oli pliit veel soe ja aidas rippusid

suitsusingid ... Vist teisel päeval jäi meie 10–20 hobuvankriga voor sõjaväe autokoloni vahele. Peagi tulid lennukid ja andsid pardarelvadest tuld. Istusin sel momendil koos õelaptega vankril. Reageerisin kiirelt ja jooksin lapsega põllule odrarõugu alla. Seal kuulsin kuulide lennuheli ja sopsatusi maasse. Kaua ma seal olin, ei mäleta, aga ema hüüdmise peale sain hirmutarretusest üle. Lapse nägu ja tekk helendasid odraohakatest. Avanes pilt põlevast sõjaväevoorist ... Inimohvreid vooris polnud, kuid sõdureid oli hukkund paarikümne ringis. Põlevad autod plahvatasid, sulgedes edasipääsutee. Edasi sai üle põllu, aga kuhu? Räägiti, et Haapsaluni on veel 60 km. Osal seltskonnast olid varutud ka laevakohad Saksamaale.“

Nõnda siis põgeneti elu eest ja osadel läks see põgenemine ka korda. Siiski oli see kõigi, nii põgenema pääsenute kui ka mahajäänute jaoks üks suur ja raske katsumus. Esimesed pidi kohanema uue kodumaa ja näriva koduigatsusega, teised taluma „punase korra“ uusi repressioone.

Usun aga, et Jumal saatis mõlemale poolele, nii põgenenute kui mahajäänute poolele inimesi, kes olid nagu Paulus. Nad olid usklikud inimesed, kes teadsid Iobi kombel, et Jumalalt tuleb vastu võtta mitte ainult head, vaid kurja. Need inimesed mõistsid, et nende pääsemine polnud juhuslik: nende kohuseks oli oma kaasmaalaste ja ligimeste kinnitamine neis meeletlikes oludes.

Olen ka palju kokku puutunud inimestega, kes jõudsid noil 1944. aasta sügispäevil Läände. Ja olen aru saanud, kui palju tähendasid nende jaoks siiralt Jumalasse uskuvad inimesed. Need inimesed hakkasid esimesel võimalusel pidama jumalateenistusi ja palvusi. Kirikute juurde tekkisid aga koolid ja teised eestlaste organisatsioonid ning elu paguluses ehitati üles.

Kõigi nende usuliste algatuste taga olid inimesed, kelle jaoks elamine oli Kristus ja suremine kasu. Kuid Issand kinkis neile elu, mille nad said pühendada oma ligimeste teenimisele.

Kui tunneme, et meilegi on Jumal kinkinud maise elu seetõttu, et teha meie kaudu Jumala riigi tööd selles maailmas, siis ärge mõelgem seda elu täiel rinnal elamast! Jah, meil on meie igapäevased elumured palgatöö, perekonna, toidu, peavarju, ka tervise pärast. Ent kui me teame, et meil on kutse teha Jumala riigi tööd, siis ootab meid ka teine elu Jumala juures.

Paulus ütleb: „Kuid tahan ka edaspidi rõõmustada, sest ma tean, et see tuleb mulle päästeks teie eestpalve ja Jeesuse Kristuse Vaimu abi kaudu.“ Kui näeme enda kõrval sellist inimest, kelle jaoks on elamine Kristus ja suremine kasu, siis ärge jätkem teda abita. Teda aitavad meie eestpalved. Uuest Testamendist saame aimu, kui palju Filippi ja teiste Pauluse rajatud koguduste usklikud palvetasid Pauluse ja teiste apostlite eest. Kõik need apostlite imepärased vabanemised vanglast, imelised pääsemised surmaohus – küllap oli nende taga palju palvekäsi ja siiraid südameid!

Seepärast, ärge lakakem üksteise pärast palvetamast. Jk 5:16 on öeldud, et õige inimese mõjuvõimas eestpalve saadab palju korda. Tõepoolest. Polnud küll võimalik, et Paulus oleks pääsenud kõigist neist katsumustest, millesse ta oma apostliametiga sattus. Sest Jeesus ütles Pauluse vaimulikule elluäratajale Hananiasele Damaskuses: ma tahan Saulusele (tulevasele Paulusele) näidata, mida kõike ta peab kannatama minu nime pärast. Kuid Pauluse rajatud kogudustes palvetati tema elu ja töö pärast palju ning see lubas tal katsumustest läbi tulla.

Ka meie rahvast II ms-s tabanud katsumusi poleks saanud ära hoida. Eesti oli sattunud sõdivate surriikide haardesse ja kisti kaasa sellesse kogu maailma raputanud tragöödiasse. Kuid palve- ja abikäed neil rasketel päevadel ja tundidel, mil inimesed hirmunult põgenesid, aitasid sisendada lootust ja rahu. Samuti ehitada elu üles pärast kriisi lõppemist.

See on Jeesuse viis anda elu. Siin patule, kuradile ja surmale alluvas maailmas selleks, et inimesed üksteist aitaksid ja üksteise eest palvetaksid. Kuid seal, Jumala igaveses riigis selleks, et inimesed saaksid elada Jumala juures, kus Issand „pühib ära iga pisara nende silmist ning surma ei ole enam ega leinamist ega kisendamist, ning valu ei ole enam, sest endine on möödunud.“ (Ilm 21:4)

Aamen.